

INFORM EMN

Opatrenia na predchádzanie nelegálnej migrácie po mori zo Severnej Afriky

1. ÚVOD

Tento inform EMN je zhrnutím hlavných zistení vyplývajúcich z ad hoc otázky EMN zameranej na *Opatrenia realizované/plánované stredomorskými členskými štátmi EÚ na predchádzanie nelegálnej migrácii loďami odchádzajúcimi zo Severnej Afriky*.¹ Prostredníctvom otázky boli zhromaždené informácie o napomáhaní nelegálnej migrácii po mori do Európskej únie páchanom osobami napojenými aj nenapojenými na organizované zločinecké skupiny (OZS) s osobitným zameraním na morskú cestu zo Severnej Afriky. Zhromaždené informácie sú doplnené teoretickou analýzou a prehľadom literatúry.

2. KLÚČOVÉ ZÁVERY

- ★ Prevádzanie migrantov po mori predstavuje naliehavý humanitárny a politický problém, pričom táto oblasť zostáva aj naďalej málo skúmaná.
- ★ Právne nástroje na medzinárodnej úrovni a na úrovni EÚ sa zameriavajú skôr na boj proti prevádzateľom, ktorí zarábajú na situácii migrantov, než na samotných migrantov.
- ★ *Modus operandi* je rôzny v závislosti od politických, ekonomických a geografických faktorov. Trasy sa menia rýchlo v reakcii na konkurencieschopné prevádzateľské siete, vnútroštátne politiky či hraničné kontroly.
- ★ Vzhľadom na utajovaný charakter prevádzateľstva údaje o rozsahu tohto javu sú iba orientačné: trendy a prudký nárast počtu príchodov však svedčí o cezhraničnom charaktere tohto trestného činu a o význame cesty zo Severnej Afriky.

¹ Ad hoc otázka EMN č. 562 o plánovaných a realizovaných opatreniach v stredomorských členských štátoch EÚ na predchádzanie nelegálnej migrácii loďami odchádzajúcimi zo Severnej Afriky. Príspevky zaslali Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Malta a Portugalsko; Cyprus a Slovinsko uviedli, že sa v uvedených krajinách nevyskytli v tejto súvislosti žiadne prípady. Údaje sa vzťahujú na obdobie do júna 2014 s výnimkou Grécka, kde sa vzťahujú na obdobie do augusta 2014.

3. PRÁVNY RÁMEC NA MEDZINÁRODNEJ ÚROVNI A NA ÚROVNI EÚ

V zmysle medzinárodného práva napomáhanie nelegálnej migrácii („prevádzateľstvo“) znamená sprostredkovanie nelegálneho vstupu osoby do členského štátu, ktorého táto osoba nie je štátnym príslušníkom alebo v ňom nemá trvalý pobyt, s cieľom získať priamo alebo nepriamo finančnú alebo inú materiálnu výhodu.² Právny rámec EÚ o prevádzaní migrantov (tzv. „balík opatrení“) zahŕňa tieto nástroje:

- ★ Smernica č. 2002/90/ES, ktorá definuje napomáhanie neoprávneného vstupu, tranzitu a pobytu;
- ★ Rámcové rozhodnutie č. 2002/946/SVV o posilnení trestného systému na zabránenie napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a pobytu.

Legislatíva EÚ kriminalizuje zámerné napomáhanie neoprávnenému vstupu a tranzitu, ako aj pobytu za účelom získania finančného prospechu.

V tejto súvislosti je doplnkovým právnym nástrojom EÚ Smernica č. 2004/81/ES, ktorej ustanovenia možno rozšíriť aj na migrujúce obeť prevádzateľstva, ktoré spolupracujú s príslušnými orgánmi.³

4. POZADIE A KONTEXT

Prevádzanie migrantov je rozmáhajúci sa celosvetový jav, ktorý vystavuje tisíce migrantov neprijateľným rizikám a narúša celistvosť nadnárodných hraníc. Profesionálni prevádzateľci, často napojení na organizované zločinecké skupiny (OZS), využívajú cesty po súši, po mori a letecké cesty (alebo ich kombináciu). Ich trasy sa rýchlo menia v dôsledku

² Zdroj: Slovník pojmov z oblasti migrácie a azylu 2.0 – Protokol OSN proti pašovaniu migrantov po súši, po mori a letecky, dopĺňujúci Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu, schválený Rozhodnutím Rady č. 2006/616/ES.

³ Smernicu č. 2004/81/ES o povoleniach na pobyt vydaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťmi obchodovania s ľuďmi, uplatňuje voči štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťmi prevádzateľstva, deväť členských štátov (Belgicko, Česká republika, Luxembursko, Malta, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Švédsko).

konkurencieschopného správania prevádzackých sietí a ich schopnosti prispôbovať sa meniacim sa vnútroštátnymi pravidlami a mechanizmom kontroly hraníc.⁴ Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) priznáva, že hoci sa na prevádzaní migrantov nemusia vždy zúčastňovať organizované zločinecké skupiny a že je teoreticky možné tajne cestovať zo Severnej Afriky do Európy bez podpory prevádzáčov, v praxi je to veľmi ťažko zvládnuteľné.⁵

Odhaduje sa, že 80 % nelegálnej migrácie z Afriky sa „napomáha“, pričom zloženie nelegálnych migrantov je rôznorodé a zahŕňa aj osoby, ktoré utekajú z konfliktných zón alebo pred prenasledovaním a potrebujú medzinárodnú ochranu.⁶ Na rozdiel od obchodovania s ľuďmi sa prevádzanie migrantov zvyčajne deje bez „nátlaku“ a so súhlasom osoby, ktorá má záujem o presun. Samotný čin prevádzania migrantov však môže byť nebezpečný a násilný a môže vystaviť migranta neľudským podmienkam pri cestovaní a často vedie k závažným porušeniam ľudských práv.

5. ROZSAH JAVU

Kolko príslušníkov tretích krajín je prevádzaných centrálnou stredomorskou trasou?

Zatiaľ neexistujú celkové odhady rozsahu prevádzania migrantov zo Severnej Afriky. Podľa jednotlivých údajov Stredomorím prechádzajú tisíce migrantov za vysokorizikových podmienok, ktoré si už vyžiadali mnohé obete.⁷ Pravdepodobnosť úmrtia počas cesty po mori sa v uplynulých rokoch zvýšila o 3 %.⁸ Podľa agentúry Frontex⁹ počet zistených nelegálnych prekročení hraníc v centrálnom Stredomorí vzrástol v 3. štvrtroku 2013 na úroveň porovnateľnú s úrovňou počas úvodných fáz Arabskej jari v r. 2011. Tento údaj je sprevádzaný stabilným a miestami klesajúcim počtom odhalených prevádzáčov.¹⁰ Eurropol¹¹ odhaduje, že prostredníctvom organizovaných

zločineckých sietí bolo zo severoafrického pobrežia prevedených celkovo 17 000 nelegálnych migrantov.

V r. 2013 Španielsko hlásilo zadržanie 3 237 nelegálne migrujúcich štátnych príslušníkov tretích krajín prevádzaných po mori, kým v Taliansku to bolo 4 323 osôb len počas posledného štvrtroka. Vo Francúzsku bolo zadržaných 11 takýchto migrantov. V r. 2014 bolo doposiaľ na Malte zachránených 227 prevádzaných migrantov zo Severnej Afriky, 448 v Španielsku, 506 v Grécku¹² a 59 474 v Taliansku¹³.

Odkiaľ pochádzajú prevádzaní migranti?

Napriek obmedzeným informáciám Tabuľka č. 3.1 prezentuje štatistické údaje s rozdelením migrantov prevádzaných do Talianska podľa štátnej príslušnosti. Pokles počtu prevádzaných migrantov z Tuniska do r. 2013 vyjadruje znížený vplyv Arabskej jari, na druhej strane však zvýšenú pozornosť vzbudzuje prudký nárast počtu Sýrčanov utekajúcich pred občianskou vojnou a i nárast počtu Eritrejanov z Afrického rohu. Ďalšie profily podľa krajín potvrdzujú existenciu systematického prílevu migrantov.

Tabuľka č. 3.1 Štátna príslušnosť migrantov (vrátane žiadateľov o azyl) prevádzaných do Talianska

Štátni príslušníci tretích krajín, vrátane žiadateľov o azyl	2011	2012	2013
Afganistan	2 175	1 741	n/a
Egypt	1 989	1 221	2 728
Eritrea	n/a	1 431	9 834
Pakistan	1 423	1 248	1 753
Sýria	n/a	582	11 307
Somálsko	1 092	2 180	3 263
Tunisko	28 047	2 268	833

Zdroj: Národné údaje NKB EMN v Taliansku

O ktoré regióny/oblasti väčšinou ide?

V r. 2013 bolo z hľadiska miesta zadržania 94 % migrantov v Španielsku zadržaných v Gibraltárskom prielive, v Stredozemnom mori a v Ceute a v Melille (a zvyšok na Kanárskych ostrovoch); tieto údaje sa potvrdili aj v r. 2014, s tým, že len 9 % migrantov bolo zadržaných na Kanárskych ostrovoch. Taliansko poskytlo informácie rozdelené nielen podľa regiónov príchodu, ale aj podľa pohlavia a veku (pozri tabuľku nižšie). Kým 89 % prípadov sa vyskytlo na Sicílii, existujú zrejme signály o náraste vylodení na pobreží Apúlie. Približne 77 % štátnych príslušníkov tretích krajín sú muži a počet maloletých (14 %) prevyšuje počet žien (9 %).

⁴ Medzinárodné centrum pre rozvoj migračnej politiky (ICMPD) – Správa o východoafrických migračných cestách (2007).

⁵ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Migrant_smuggling_in_North_Africa_June_2010_ebook_E_09-87293.pdf

⁶ Globálna iniciatíva proti nadnárodnému organizovanému zločinu – Pašovaná budúcnosť: Nebezpečná cesta migrantov z Afriky do Európy (2014).

⁷ Podľa Fortress Europe (august 2014), od r. 1988 zomrelo v Stredomorí najmenej 21 344 osôb (2 352 v r. 2011, 590 v r. 2012, 801 v r. 2013 a najmenej 1 991 v r. 2014), z ktorých 7 515 na ceste z Egypta, Líbye a Tuniska do Talianska a na Maltu. Údaje sú spracované na základe rozsiahleho monitorovania správ v medzinárodných masmédiách (<http://fortresseurope.blogspot.it/p/la-fortezza.html>). Údaje IOM za r. 2012 a 2013 sú dostupné na: <http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/pbn/docs/behind-numbers.html>

⁸ Centrum pre migračnú politiku (MPC) – Je to, čo počujeme o migrácii, naozaj pravda? Spochybnenie ôsmich stereotypov (2014)

⁹ http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Fran_Q3_2013.pdf

¹⁰ Tento pokles môže byť čiastočne dôsledkom zmeny smerom k zneužívaniu zákonných ciest a dokumentuje podvody pri predstieraní zákonného vstupu do EÚ, čo má za následok to, že prevádzачi môžu pôsobiť na diaľku a nenápadne namiesto sprevádzania migrantov pri vysokorizikových činnostiach, ako je nelegálne prekročenie štátnych hraníc (Frontex FRAN Q3 2013).

¹¹ https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/socta_2013.pdf

¹² Predstavuje to len 0,2 % celkového počtu nelegálne migrujúcich štátnych príslušníkov tretích krajín prevádzaných po mori. Veľká väčšina z 22 717 migrantov zadržaných v r. 2014 gréckymi orgánmi cestovali zo susedného tureckého pobrežia.

¹³ 41 603 migrantov bolo zachránených v rámci 229 prípadov iniciatívy Mare Nostrum vedenej Talianskom a 8 379 v rámci 64 prípadov operácií Hermes a Aeneas koordinovaných agentúrou Frontex.

Tabuľka č. 3.2 Príchody do Talianska podľa pohlavia a veku (1. polrok 2014)

Región	Muži	Ženy	Deti	Spolu
Kalábria	990	207	287	1 484
Apúlia	4 195	271	368	4 834
Sardínia	17	0	0	17
Sicília	40 603	4 991	7 545	53 139
Spolu	45 805	5 469	8 200	59 474

Zdroj: Národné údaje NKB EMN v Taliansku

6. MODUS OPERANDI

Vzhľadom na utajený charakter tohto trestného činu sú *modus operandi* a modely prevádzania migrantov mimoriadne rôznorodé v závislosti od politických, ekonomických, geografických, technických a logistických faktorov a zahŕňajú celé množstvo rôznych aktérov.¹⁴ Prevádzanie migrantov po mori sa často deje ako súčasť širšieho procesu prevádzania, ktorý zahŕňa presuny po súši a/alebo letecky, od jednoduchých po zložité, od bezpečných po nebezpečné, a od lacných po veľmi nákladné:¹⁵ lacnejšie služby sa zvyčajne poskytujú chudobnejším „klientom“, ktorí sa presúvajú za vyššieho osobného rizika a s nižšou šancou na úspech.¹⁶

Použitie plavidiel sa často plavia bez vlajky, mena alebo bez akejkoľvek dokumentácie, pričom majiteľov plavidiel nie je možné identifikovať, a preto nikdy nepodliehajú vyšetrovaniu, resp. stíhaniu. Prevádzaci niekedy naložia aj niekoľko plavidiel, ktoré odplávajú naraz s cieľom naplniť kapacity a s presvedčením, že migrantov zadržia a zachránia orgány prijímajúcich krajín.¹⁷

Aké druhy plavidiel používajú prevádzaci?

Prevádzanie migrantov po mori sa deje na palube rôznych druhov lodí, od malých gumených člnov po stredne veľké drevené rybárske lode.¹⁸ Svedčí to o schopnosti prevádzáčov diverzifikovať spôsoby ich pôsobenia. Výber plavidla však závisí od finančných prostriedkov, ktoré majú migranti k dispozícii, od trvania cesty, od plavidiel, ktoré prevádzaci poskytujú, resp., ktoré majú k dispozícii, a od ich dostupnosti v danom čase a na danom mieste. Za posledné roky sa veľkosť plavidiel menila: malé gumené člny a loďky pôvodne slúžili na krátke cesty pre malé skupiny migrantov; v dôsledku účinnejších hliadkových systémov a uplatňovania bilaterálnych dohôd sa na dlhšie cesty používajú väčšie lode s vyššou nosnosťou s cieľom oboplávať kontrolné hliadky.¹⁹

¹⁴ Štúdie UNODC o prevádzaní migrantov letecky (2010) a o prevádzaní migrantov po mori (2011).

¹⁵ <http://www.unodc.org/toc/en/crimes/migrant-smuggling.html>

¹⁶ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Migrant-Smuggling/Issue-Papers/Issue_Paper_-_Smuggling_of_Migrants_by_Sea.pdf

¹⁷ Pomôcka UNODC na boj proti prevádzaniu migrantov, Nástroj č. 1 – Základné informácie o prevádzaní migrantov (2010)

¹⁸ http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Annual_Risk_Analysis_2013.pdf

¹⁹ Prevádzanie migrantov do, cez a zo Severnej Afriky – tematický prehľad (UNODC 2010)

Počas prvého polroka 2014 talianske orgány zadržali 137 plavidiel (v porovnaní so 17 plavidlami v 4. štvrtroku 2013) a skonfiškovali len 3 plavidlá. V 59 prípadoch išlo o obchodné lode s vyše 10 000 zachránenými osobami. Z hľadiska veľkosti to boli väčšinou veľké lode s kapacitou niekoľko sto osôb na palube. V niektorých prípadoch (v prípade plavby po Jadranskom alebo Iónskom mori) sa využívajú aj súkromné jachty alebo plachetnice (tzv. „luxusné prevádzacstvo“).²⁰ Zo štyroch prípadov migrácie zo Severnej Afriky do Grécka v r. 2014 sa dve rybárske lode našli opustené, zmietané na širom mori, jedno plavidlo sa našlo na južnom pobreží Kréty (toto plavidlo sa skonfiškovalo), a jedno sa potopilo. Vo Francúzsku bolo 11 migrantov prevádzaných na palube nákladných lodí plávajúcich do prístavu v Marseille.

Na druhej strane, prevádzanie migrantov do Španielska vo všeobecnosti prebieha na malých plavidlách. Lode plávajúce na Kanárske ostrovy sú v 70 % prípadov *cayucos* alebo *pateras* (lode používané miestnymi marockými, mauretánskymi alebo senegalskými rybármi) a v 30 % prípadov nafukovacie člny alebo nafukovacie člny s pevným trupom. V oblasti ostatných námorných hraníc Španielska 57 % plavidiel použitých na prevádzanie migrantov boli malé nafukovacie gumené člny s približne 7 osobami na palube, v 19 % prípadov išlo o *pateras* a v 24 % prípadov o nafukovacie člny, nafukovacie člny s pevným trupom alebo laminátové člny. Priemerný počet osôb na lodi bol 11 v r. 2013 a 16 v r. 2014.

Ktoré sú hlavné centrá prevádzania migrantov?

Štúdie o prevádzaní migrantov po mori ponúkajú len všeobecný náčrt vývoja.²¹ Vývoj v tejto oblasti možno charakterizovať zvýšenou dôležitosťou krajín s morským pobrežím ako hlavných centier a postupnou profesionalizáciou prevádzáčov, ktorí zarábajú na dohadovaní služieb.

Tabuľka č. 4.1 Vylodenia v Taliansku podľa krajiny naloženia a počtu vysadených štátnych príslušníkov tretích krajín (ŠPTK)

Štát	2012		2013	
	Počet vylodení	Počet ŠPTK	Počet vylodení	Počet ŠPTK
Alžírsko	1	4	2	24
Egypt	19	1 401	80	9 215
Grécko	89	2 782	59	1 892
Líbya	51	5 087	230	27 314
Maroko	-	-	1	7
Čierna Hora	-	-	1	8
Sýria	-	-	13	1 480
Tunisko	112	2 294	68	908
Turecko	26	1 699	29	2 077
Spolu	298	13 267	483	42 925

Zdroj: Národné údaje NKB EMN v Taliansku

²⁰ <http://frontex.europa.eu/feature-stories/luxury-smuggling-qt6qxS>

²¹ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Migrant_smuggling_in_North_Africa_June_2010_ebook_E_09-87293.pdf

Počet vylodení v Taliansku podľa krajín nalodenia v r. 2012 a 2013 je uvedený v Tabuľke č. 4.1. Počas prvých piatich mesiacov r. 2014²² lode do Talianska vyplávali najmä z Líbye (214) a v oveľa menšej miere z Tuniska (17), z Egypta (9), z Grécka (9), z Turecka (5) a z Alžíriska (1). Tieto údaje potvrdzujú veľký význam centrálnej stredomorskej trasy.²³

Existuje priama súvislosť medzi napomáhaním nelegálnej migrácii a rybným hospodárstvom?

Prevádzaní migranti vykresľovaní masmédiami na rybárskych lodiach by mohli vzbudzovať dojem, že do prevádzach migrantom sú zapojení aj rybári, resp. rybársky priemysel.²⁴ Prípady takéhoto zapojenia môžu existovať, napr. prostredníctvom prijímania úplatkov alebo získavaním rybných osôbami napomáhajúcimi prevádzaniu migrantov do Európy, neexistuje však žiaden dôkaz o tom, že by malo ísť o organizovanú činnosť v rámci rybného hospodárstva.²⁵ Podľa Výboru pre námornú bezpečnosť IMO (MSC) sa rybárske lode nevyužívajú na tento účel často; ak sa takéto prípady vyskytnú, podľa všetkého sú súčasťou širších pašeráckych operácií.²⁶ Prevádzajúci migrantov, ktorí nechcú byť chytení, môžu uprednostniť rybárske plavidlá, keďže majú prirodzený dôvod byť na mori, pričom si môžu najať profesionálnych rybných pre ich námornícke zručnosti²⁷ a/alebo použiť vlastné lode na prepravu migrantov na more (tzv. modus operandi „materskou loďou“).²⁸ V severoafrických mestách, kde sa lode neraz strácajú z dôvodu prevádzach, sú samotní rybári zraniteľní zoči-voči prevádzach a stávajú sa z nich prevádzaní migranti v dôsledku finančných strát,²⁹ kapitáni pašeráckych lodí alebo dokonca prevádzajúci.³⁰

Tento prístup³¹ potvrdzujú zhromaždené dôkazy o skúsenostiach prevádzach na ceste do Európy cez Kanárske ostrovy³². Podľa údajov z Grécka, Španielska a Malty osoby napomáhajúce prevádzach sa zvyčajne vyhnú kontrolám, keďže sa len zriedkakedy nachádzajú medzi prevádzanými migrantmi. Veliteľom lode je zvyčajne spolupracovník (alebo samotný prevádzaní migranti). V niektorých prípadoch môže ísť

o rybných, čo však nie je potvrdené ako systémová záležitosť, resp. podložené dôkazmi.

Ovplyvnili kvóty EÚ na rybolov tento model?

Globálnu hospodársku krízu možno vnímať ako motor ilegálnej migrácie. Nemožno vylúčiť ani to, že v niektorých pobrežných mestách sa v dôsledku úbytku zásob rýb a prísnejších systémov kvót môžu niektorí rybári z nečlenských krajín EÚ preberať na seba rolu prepravcov pri prevádzaní migrantov za účelom zárobku³³, alebo sú nútení nelegálne migrovať do EÚ.³⁴ Vyčerpané zásoby rýb a kvóty na rybolov mohli spôsobiť prebytok rybárskych plavidiel, ktoré sú k dispozícii na účely prevádzach. Podľa údajov zo Španielska tu môže ísť o nepriamu súvislosť (aj keď nepodloženú): *pateras* a *cayucos* sa evidujú len na lokálnej úrovni a nemajú žiadnu vlajku. Nedostok medzinárodných záznamov o vlastníctve rybárskych plavidiel³⁵ má za následok, že prevádzajúci môžu využívať rybárske plavidlá na utajované činnosti bez toho, aby bola zistená ich totožnosť.

7. OPATRENIA NA BOJ PROTI PREVÁDZANIU MIGRANTOV PO MORI

V zmysle Akčného plánu Oznámenia Európskej komisie Európskemu parlamentu a Rade³⁶ o činnosti osobitnej skupiny pre Stredomorie (Task Force Mediterranean - TFM)³⁷, Európsky azylový podporný úrad (EASO) v spolupráci s agentúrami Frontex, Europol a Eurojust spustil spoločný pilotný projekt s Talianskom a Maltou s cieľom získať ďalšie informácie o fenoméne napomáhania osobám žiadajúcim o medzinárodnú ochranu, najmä osobám prichádzajúcim po mori, a o úlohe, ktorú zohráva organizované napomáhanie nelegálnej migrácii.

Španielsko informovalo o konkrétnych opatreniach (plánovaných alebo realizovaných), ktorých cieľom je zastaviť poskytovanie lodí prevádzachom v Severnej Afrike a ich využívanie, a to:

- ★ spoločné vyšetrovacie tímy v krajinách odchodu s cieľom rozložiť prevádzachské organizácie,
- ★ spoločné hliadky na pobreží s cieľom zabrániť odchodu nelegálnych migrantov,
- ★ spoločné hliadky v pobrežných vodách v krajinách odchodu a pomáhanie orgánom činným v trestnom konaní s cieľom zabrániť odplávaniu lodí nespôsobilých na plavbu na mori,
- ★ posilnenie systémov kontroly hraníc tretích krajín poskytovaním zariadenia a školení.

Podľa Malty sú iniciatívy v Severnej Afrike zamerané na zabránenie odplávaniu lodí nevyhnutné, vrátane použitia hliadkovacích člnov, kontrolných zariadení,

²² Údaje z 19. mája 2014.

²³ Podľa údajov agentúry Frontex približne 70 % príchodov po mori v Európe v r. 2013 sa udialo po stredomorskej trase z Líbye smerom do Talianska, približne 12 % po západnej trase a 18 % po východnej trase.

²⁴ 7. medzinárodné fórum nelegálnom, neohlásenom a neregulovanom rybolove (2012) sa zaoberalo úlohou organizovaného zločinu v rybnom priemysle, vrátane prevádzach migrantov.

²⁵ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2013/The_Role_Of_Corruption_in_the_Smuggling_of_Migrants_Issue_Paper_UNODC_2013.pdf

²⁶ http://www.imo.org/blast/mainframemenu.asp?topic_id=397

²⁷ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Migrant-Smuggling/Issue-Papers/Issue_Paper_-_Smuggling_of_Migrants_by_Sea.pdf

²⁸ http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk_Analysis/Fran_Q3_2013.pdf#

²⁹ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Migrant-Smuggling/Issue-Papers/Issue_Paper_-_Smuggling_of_Migrants_by_Sea.pdf

³⁰ <http://www.cespi.it/WP/WP43-Traffico-Monzini.pdf>

³¹ http://www.unodc.org/documents/toc/Reports/TOCTAWestAfrica/West_Africa_TOC_MIGRANTS.pdf

³² https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Migrant-Smuggling/Report_SOM_West_Africa_EU.pdf

³³ https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Issue_Paper_-_TOC_in_the_Fishing_Industry.pdf

³⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2008/august/tradoc_140019.pdf

³⁵ http://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Issue_Paper_-_TOC_in_the_Fishing_Industry.pdf

³⁶ COM (2013) 869

³⁷ TFM bol vytvorený na základe záverov Rady JHA 7. a 8. 10. 2013.

dronov, radarov atď. Za najvýznamnejšie opatrenie sa považuje školenie príslušných pracovníkov ohľadne odhaľovania zločineckých sietí a potláčania prevádzačstva. A nakoniec, k zníženiu a predchádzaniu migrácie by mohli prispieť aj lepšie podmienky v oblasti vzdelávania a práce v krajinách pôvodu a v tranzitných krajinách.

8. ĎALŠIE INFORMÁCIE

Ďalšie informácie súvisiace s týmto informom EMN a/alebo s ďalšími oblasťami pôsobenia EMN možno získať na HOME-EMN@ec.europa.eu.

Spracované v októbri 2014